

I GŁOGOWSKI MIĘDZYSZKOLNY

 TURNIEJ MUZYCZNY

Lista przykładów muzycznych

Instrument	Przykład muzyczny (link kierujący do nagrania w serwisie YouTube)
skrzypce	Henryk Wieniawski – Obertas
wiolonczela	Camille Saint-Saens - Łabędź
fortepian	Fryderyk Chopin – Etiuda op. 10 nr 12 “Rewolucyjna”
klarnet	Witold Lutosławski - Preludia taneczne cz. V
gitara	Aleksander Tansman – Walc romantyczny
saksofon	Maurycy Ravel - Habanera
flet	Klaudiusz Debussy - Syrinx
akordeon	Albert Vossen – Flick Flack
trąbka	Józef Haydn – Koncert na trąbkę cz. III

Informacje o instrumentach

Materiał filmowy należy potraktować jako zapoznanie się z wyglądem, brzmieniem instrumentu oraz jako powtórkę i utrwalenie podanych informacji.

instrument	przynależność do grupy	omówienie	film (w nawiasach sugerowany fragment do obejrzenia – od-do)
skrzypce	strunowe smyczkowe	Skrzypce to najmniejszy i najwyżej brzmiący instrument smyczkowy. Pudło skrzypiec składa się z dwóch lekko wypukłych płyt drewnianych, które połączone są ze sobą za pomocą boczków. Na górnej płycie umieszczone są otwory rezonansowe w kształcie litery f, zwane również „efami”. Od wewnątrz płytę górną i dolną rozpira drewniany kołeczek zwany duszą (przenosi drgania z płyty górnej na dolną). Do pudła rezonansowego przymocowana jest szyjka, na niej znajduje się gryf, a całość kończy komora kołkowa z główką w charakterystycznym kształcie ślimaka. Skrzypce mają cztery struny podparte na podstawku (zwanym też mostkiem), które napinane są za pomocą kołków. Strojone są one do dźwięków: g, d1, a1, e2. Na skrzypcach, jak i na pozostałych instrumentach smyczkowych, gra się za pomocą smyczka. Jest to sprężysty drewniany pręt, u góry zakończony tzw. „główką”, a u dołu „żabką”. Pomiędzy tymi częściami naciągnięte jest pasmo włosów końskiego.	SKRZYPCE - YouTube (2.10-3.15)
wiolonczela	strunowe smyczkowe	Wiolonczela zbudowana jest podobnie do skrzypiec, choć jest od nich dużo większa. Zakończona jest metalową nóżką, którą grający opiera o podłogę. Posiada cztery struny strojone w kwintach: C, g, d, a. Smyczek wiolonczeli jest dłuższy od smyczka skrzypiec.	WIOLONCZELA - YouTube (2.10-3.25)
fortepian	strunowe uderzane	Składa się z drewnianej obudowy (pudła rezonansowego), która kryje w sobie żelazną ramę, na której napięte są poziomo struny oraz połączony z klawiaturą mechanizm młoteczkowy. Instrument ten ma dużą skalę dźwięków, a ponadto wyróżnia się wielką ekspresją muzyczną i możliwościami stopniowania dynamiki (głośności). Klawiatura fortepianu liczy 88 klawiszy, a w pudle rezonansowym zamontowane są 243 struny o różnych długościach, w tym pojedyncze, pary i grupy składające się z trzech strun. Fortepian ma także 3 pedały nożne służące do zmiany brzmienia. Pedał prawy podnosi wszystkie tłumiki i pozwala strunom swobodnie drgać, pedał lewy powoduje ściszenie granych dźwięków. Istnieją różne rozmiary fortepianów, w tym mniejszy fortepian gabinetowy i wielki fortepian koncertowy. Od XIX wieku fortepian jest bardzo popularny jako instrument solowy i koncertowy.	FORTEPIAN - YouTube (1.18-2.45)

I GŁOGOWSKI MIĘDZYSZKOLNY TURNIEJ MUZYCZNY

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie

instrument	przynależność do grupy	omówienie	film (w nawiasach sugerowany fragment do obejrzenia – od-do)
klarnet	dęte drewniane	Brzmienie klarnetu ma cztery wyróżniające się rejestry. Najniższy jest ciemny i ciepły, środkowe brzmią podobnie do trąbki, a najwyższy nazywany ekstremalnym, dotyczy dźwięków piskliwych i przenikliwych. Klarnet jest czarną, cylindryczną rurą zakończoną nieco rozszerzoną czarą głosową. Wyposażony jest w metalowe klapki służące do zmiany wysokości dźwięków. Posiada stroik pojedynczy, którym jest pojedynczy kawałek trzciny, którego drgania powodują powstawanie dźwięku. Klarnet podzielony jest na 5 części: ustnik, baryłkę, górną i dolną część korpusu oraz czarę głosową. Klarnet występuje w różnych wielkościach i strojach, a obecnie najbardziej popularny jest klarnet w stroju B.	KLARNET - YouTube (0.00-0.43, 3.18-3.53)
gitara	strunowe szarpane	To jeden z najpopularniejszych instrumentów muzycznych, występujący w kilku odmianach. Najważniejsza dla muzyki klasycznej jest gitara klasyczna. Gitara klasyczna zbudowana jest z ósemkowanego korpusu (pudła rezonansowego), szyjki i kołków, na które naciąga się struny. Korpus robiony jest z różnych rodzajów drewna. W górnej płycie znajduje się okrągły otwór rezonansowy. Szyjka pokryta gryfem (zwanym chwytnią lub podstrunnicą) z nabitymi, metalowymi progami. Gitara klasyczna to instrument wyposażony w 6 strun, które pobudzane są palcami lub/i paznokciami grającego. Trzy struny wysokie (wiolinowe) zrobione są z nylonu, a trzy niskie (basowe) z metalowych nitek owiniętych na nylonowej podstawie. Inne popularne odmiany gitary to gitara akustyczna i elektryczna.	
saksofon	dęte drewniane	Saksofon został zbudowany w 1840 roku przez belgijskiego konstruktora Adolfa Saxa. Saksofon składa się z metalowej rury w kształcie fajki (w przypadku saksofonu sopranowego - prostej), wyposażony jest w kłapy i pojedynczy stroik, jak w klarnecie. Obecnie buduje się saksofony w 7 wielkościach: kontrabasowy, basowy, barytonowy, tenorowy, altowy i dwa sopranowe. Saksofony można spotkać w zespołach instrumentów dętych, orkiestrach jazzowych i w muzyce popularnej. Czasem pojawiają się jednak także w orkiestrach symfonicznych.	SAKSOFON - YouTube (2.23-3.40)
flet	dęte drewniane	Flet jest najsprawniejszym technicznie instrumentem dętym orkiestry, jest też często wykorzystywany jako instrument solowy.	FLET - YouTube (0.28-1.30)

I GŁOGOWSKI MIĘDZYSZKOLNY TURNIEJ MUZYCZNY

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie

instrument	przynależność do grupy	omówienie	film (w nawiasach sugerowany fragment do obejrzenia – od-do)
		<p>Flet poprzeczny jest rurą metalową lub drewnianą posiadającą przy jednym z końców otwór wargowy służący do zadęcia. Ma też szereg bocznych otworów wyposażonych w kłapy, które służą do zmiany wysokości dźwięku. Instrument składa się z trzech części: głowy, części środkowej – korpusu oraz stopki. Najmniejszą wersją fletu poprzecznego jest flet piccolo, na którym można wykonywać bardzo wysokie dźwięki.</p> <p>Współczesne flety poprzeczne, mimo, że należą do grupy instrumentów dętych drewnianych, wykonuje się z metalu, najczęściej ze srebra, choć niektórzy fleciści używają zbudowanych ze złota i platyny, by osiągnąć piękniejszy dźwięk. Flety drewniane używane są głównie do wykonywania muzyki dawnej.</p>	
akordeon	dęte miechowe	<p>Po obydwu stronach instrumentu, pod prawą i lewą ręką, znajdują się chromatyczne klawiatury (pod prawą ręką spotyka się równie często klawisze, jak w fortepianie, i klawiaturę guzikową, pod lewą ręką zaś zawsze są guziki) – obie klawiatury łączy miech, którego składanie i rozkładanie wywołuje przepływ powietrza, poruszającego umieszczone wewnątrz instrumentu stroiki.</p> <p>Poruszanie miecha z różną siłą pozwala regulować natężenie dźwięku. Nad klawiaturą prawej ręki oraz u góry instrumentu znajdują się przyciski poszczególnych rejestrów – dzięki nim możliwe jest wydobywanie dźwięków o różnej barwie – które akordeonista w trakcie gry może przełączać brodą. Ciężki, ważący nawet 17 kilogramów instrument, przytrzymują na ramionach muzyka specjalne pasy.</p> <p>Akordeon wyróżnia się niezwykłym bogactwem brzmienia.</p>	AKORDEON - YouTube (1.14-3.10)
trąbka	dęte blaszane	<p>Trąbka gra najwyższe dźwięki z całej rodziny instrumentów dętych blaszanych. Brzmi jasno i donośnie i jest najważniejszym instrumentem z całej grupy.</p> <p>Trąbka zbudowana jest z metalowej rury, zwiniętej na kształt prostokąta i zakończonej czarą głosową. Wyposażona jest w trzy wentyle, dzięki którym można wydobywać pełną skalę dźwięków. Wentyle to specjalne zawory, które włączają lub wyłączają w instrumencie dodatkowe rurki przedłużające słup powietrza.</p>	TRĄBKA - YouTube (0.00-1.30, 2.05-3.00)

I GŁOGOWSKI MIĘDZYSZKOLNY TURNIEJ MUZYCZNY

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie